

Βρυξέλλες, 7 Σεπτεμβρίου 2021
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2018/0247(COD)

6604/1/21
REV 1 ADD 1

ELARG 3
COWEB 14
CFSP/PESC 183
RELEX 158
FIN 141
CADREFIN 94
POLGEN 29
MIGR 47
CODEC 280
PARLNAT 163

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει της έκδοσης ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ III)

- Σκεπτικό του Συμβουλίου
- Εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 7 Σεπτεμβρίου 2021

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 14 Ιουνίου 2018 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ III)¹ στο πλαίσιο του τομέα 6 («Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος») του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) 2021-2027.
2. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ο φάκελος έχει ανατεθεί στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων (AFET). Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθόρισε τη θέση του στις 27 Μαρτίου 2019².
3. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε κατά τη σύνοδο της ολομέλειάς της στις 12 Δεκεμβρίου 2018³, και η Επιτροπή των Περιφερειών κατά τη σύνοδο της ολομέλειάς της στις 5-6 Δεκεμβρίου 2018⁴.
4. Η πρόταση εξετάστηκε από την Ομάδα «Διεύρυνση και χώρες που διαπραγματεύονται την προσχώρησή τους στην ΕΕ» κατά τη διάρκεια της αυστριακής⁵ και της ρουμανικής Προεδρίας, και στις 19 Μαρτίου 2019 το Συμβούλιο κατέληξε σε συμφωνία επί μερικής γενικής προσέγγισης⁶.
5. Τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Ιουλίου 2020 επέτρεψαν στην Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων να οριστικοποιήσει τη διαπραγματευτική εντολή του Συμβουλίου κατά τη συνεδρίασή της στις 28 Οκτωβρίου 2020⁷ κατόπιν περαιτέρω συζητήσεων στο πλαίσιο της Ομάδας «Διεύρυνση και χώρες που διαπραγματεύονται την προσχώρησή τους στην ΕΕ» κατά τη διάρκεια της γερμανικής Προεδρίας.
6. Οι διοργανικές διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τον προτεινόμενο μηχανισμό ξεκίνησαν υπό τη φινλανδική Προεδρία και συνεχίστηκαν υπό την κροατική, τη γερμανική και την πορτογαλική Προεδρία.

¹ έγγρ. 10184/18 + ADD 1 + ADD 2

² έγγρ. 7802/19

³ έγγρ. 15601/18

⁴ έγγρ. 15622/18

⁵ έγγρ. 15532/18

⁶ έγγρ. 7539/19

⁷ έγγρ. 12373/20

7. Ο τελικός άτυπος τριμερής διάλογος πραγματοποιήθηκε στις 2 Ιουνίου 2021 και κατέληξε σε πολιτική συμφωνία επί των εκκρεμών ζητημάτων. Τον Ιούνιο του 2021 χρειάστηκε να πραγματοποιηθούν επιπλέον συνεδριάσεις τεχνικού χαρακτήρα προκειμένου η συμφωνία να λάβει τη μορφή νομοθετικού κειμένου και να διευθετηθούν ορισμένες εκκρεμείς λεπτομέρειες, οι οποίες στη συνέχεια επιβεβαιώθηκαν γραπτώς μεταξύ των συννομοθετών.
8. Στις 14 Ιουνίου 2021 η προσωρινή συμφωνία υποβλήθηκε στα μέλη της Ομάδας «Διεύρυνση και χώρες που διαπραγματεύονται την προσχώρησή τους στην ΕΕ», τα οποία δεν διατύπωσαν αντιρρήσεις ως προς το κείμενο.
9. Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων επιβεβαίωσε το τελικό συμβιβαστικό κείμενο στις 28 Ιουνίου 2021⁸.
10. Το κείμενο αυτό υποβλήθηκε σε ψηφοφορία επιβεβαίωσης από την Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων (AFET) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου την 1η Ιουλίου 2021. Στις 15 Ιουλίου 2021 ο πρόεδρος της AFET απηύθυνε επιστολή προς τον πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων (2ο τμήμα) στην οποία δηλώνει ότι, αν το Συμβούλιο διαβιβάσει επισήμως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τη θέση του ως έχει στο παράρτημα της εν λόγω επιστολής, η επιτροπή AFET θα εισηγηθεί στην ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να γίνει δεκτή η θέση του Συμβουλίου χωρίς τροποποιήσεις, με την επιφύλαξη του νομικού και γλωσσικού ελέγχου, κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

II. ΣΤΟΧΟΣ

11. Στόχος του ΜΠΒ III είναι να στηρίζει τους δικαιούχους προκειμένου να θεσπίσουν και να εφαρμόσουν τις πολιτικές, θεσμικές, νομικές, διοικητικές, κοινωνικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις τις οποίες απαιτείται να πραγματοποιήσουν οι εν λόγω δικαιούχοι για να συμμορφωθούν με τις αξίες της Ένωσης και να ευθυγραμμιστούν σταδιακά με τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης («κεκτημένο») με σκοπό τη μελλοντική τους προσχώρηση σε αυτήν, συνεισφέροντας έτσι στην αμοιβαία τους σταθερότητα, ασφάλεια, ειρήνη και ευημερία. Ο ΜΠΒ III εξασφαλίζει τη συνέχεια από τον ΜΠΒ II (ο οποίος καλύπτει την περίοδο 2014-2020) και τη συμπληρωματικότητα με άλλους μηχανισμούς (ιδίως τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Η Ευρώπη στον κόσμο) και πολιτικές (π.χ. για την κλιματική αλλαγή) της Ένωσης.

⁸ έγgr. 9890/21 + ADD 1

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

12. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διεξήγαγαν διαπραγματεύσεις με σκοπό να επιτύχουν συμφωνία στο στάδιο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση («συμφωνία σε πρώιμη δεύτερη ανάγνωση»).
13. Το κείμενο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση απηχεί τη δίκαιη συμβιβαστική λύση που επιτεύχθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με τη μεσολάβηση της Επιτροπής.
14. Η συμφωνία εστιάζει κυρίως στα παρακάτω:
 - χρηματοδότηση των δράσεων στο πλαίσιο του ΜΠΒ III βάσει θεματικής προσέγγισης, ούτως ώστε να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος της βοήθειας που θα χορηγήσει η Ένωση και παράλληλα να εξασφαλιστούν συνέπεια, συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλους τομείς της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, με άλλες συναφείς πολιτικές και προγράμματα της Ένωσης·
 - συνοχή ανάμεσα στη βοήθεια και το συνολικό πλαίσιο πολιτικής για τη διεύρυνση, καθώς και συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών, ώστε να εξασφαλιστεί συνοχή και να αποφευχθούν αλληλεπικαλύψεις μεταξύ της βοήθειας που θα παρασχεθεί στο πλαίσιο του ΜΠΒ III και άλλης βοήθειας·
 - η βοήθεια που παρέχεται δυνάμει του κανονισμού βασίζεται τόσο σε προσέγγιση βάσει επιδόσεων όσο και στην αρχή της δίκαιης κατανομής. Η βοήθεια πρέπει να διαφοροποιείται ως προς το πεδίο εφαρμογής και την ένταση ανάλογα με τις επιδόσεις των δικαιούχων, ταυτόχρονα δε θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες και οι ικανότητες των δικαιούχων, προκειμένου να αποφεύγεται τυχόν δυσανάλογα χαμηλό επίπεδο βοήθειας σε σύγκριση με άλλους δικαιούχους·

- πρόβλεψη ότι το πεδίο εφαρμογής και η ένταση της βοήθειας θα μπορούν να προσαρμόζονται σε περίπτωση σημαντικής οπισθοδρόμησης ή συνεχιζόμενης έλλειψης προόδου δικαιούχου στους θεμελιώδεις τομείς (κράτος δικαίου και θεμελιώδη δικαιώματα, δημοκρατικοί θεσμοί και μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, καθώς και οικονομική ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα), μεταξύ άλλων μέσω αναλογικής μείωσης και ανακατανομής των κονδυλίων με τρόπους που θα πρέπει να μην θέτουν σε κίνδυνο τη στήριξη για τη βελτίωση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης της κοινωνίας των πολιτών και, κατά περίπτωση, της συνεργασίας με τις τοπικές αρχές. Εφόσον αρχίσει να σημειώνεται εκ νέου πρόοδος, θα προσαρμόζεται αναλόγως και η βοήθεια με σκοπό την περαιτέρω στήριξη των προσπαθειών αυτών·
- ειδικό στρατηγικό συμβούλιο για τη διαχείριση των πράξεων του ETBA + για τα Δυτικά Βαλκάνια·
- εξασφάλιση της προβολής της ενωσιακής χρηματοδότησης από τους αποδέκτες της, ιδίως κατά την προώθηση των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις εν λόγω δράσεις και αποτελέσματα. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να υπογραμμίζονται η στήριξη που ελήφθη από την Ένωση και τα οφέλη που έχει αυτή για τους πολίτες κατά τρόπο εμφανή στο ενημερωτικό υλικό για τις δράσεις που στηρίζονται δυνάμει του κανονισμού, καθώς και να παρέχεται συνεκτική, ουσιαστική, αναλογική και στοχευμένη πληροφόρηση σε πολλά και διάφορα ακροατήρια, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και του κοινού με στρατηγικό τρόπο·
- ισορροπία μεταξύ των διαδικαστικών διατάξεων του μηχανισμού: συμφωνήθηκε να εγκριθούν τα έγγραφα προγραμματισμού με εκτελεστικές πράξεις και να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις για τη συμπλήρωση του υπό εξέταση κανονισμού με τον καθορισμό ορισμένων ειδικών στόχων και θεματικών προτεραιοτήτων για τη συνεργασία, καθώς και για την τροποποίηση των θεματικών προτεραιοτήτων για τη βοήθεια και του καταλόγου των βασικών δεικτών επιδόσεων στα παραρτήματα II, III και IV·
- χρήση του ορισμού των βασικών δεικτών επιδόσεων κατά τρόπο που συμβάλει στη μέτρηση της προόδου και, κατά περίπτωση, της ετοιμότητας των δικαιούχων του παραρτήματος I και της συμβολής της Ένωσης στην επίτευξη των ειδικών στόχων του ΜΠΒ III (παράρτημα IV)·
- αναδρομική εφαρμογή του κανονισμού από την 1η Ιανουαρίου 2021 (αιτιολογική σκέψη 36).

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

15. Το Συμβούλιο θεωρεί ότι η θέση του σε πρώτη ανάγνωση αποτυπώνει με ισορροπημένο τρόπο το αποτέλεσμα των άτυπων διαπραγματεύσεων μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με την υποστήριξη της Επιτροπής, και ότι, μόλις εκδοθεί, ο νέος κανονισμός θα επιτύχει τον στόχο της εξασφάλισης αποτελεσματικής, συνεκτικής και συνολικής χρηματοδότησης της προενταξιακής βοήθειας.
-